

Awarie prądu już niestraszne

Powiat kupił agregaty prądotwórcze, które zapewnią awaryjne zasilanie trzem domom pomocy społecznej.

str. 3

Będą kolejne autobusy

Rozstrzygnięto przetarg na nowe autobusy dla komunikacji powiatowej. Za cztery małe pojazdy władze powiatu zapłacą 1,9 mln zł.

str. 4

Seniorzy będą radzić

Powołano Radę Seniorów Powiatu Słupskiego, która ma służyć władzom powiatu radą w kwestiach polityki senioralnej.

str. 4

Do pośredniaka on-line

Bezrobotni mogą rejestrować się w Powiatowym Urzędzie Pracy bez wychodzenia z domu. Wszystko można załatwić on-line.

str. 14

KILOMETRY LEPSZYCH DRÓG

Już ponad sto milionów złotych przeznaczyły władze powiatu na inwestycje drogowe w tej kadencji samorządu. Dzięki temu po wielu drogach powiatowych jeździ się wygodniej i bezpieczniej.

str. 7-9

OD STAROSTY

PAWEŁ LISOWSKI
starosta słupski

Kolejny rok za nami. Muszę przyznać, że dla mnie i moich współpracowników ze Starostwa Powiatowego wyjątkowo pracowity. Pracowity, ale też niezwykle satysfakcjonujący, ponieważ z efektów pracy naszego całego zespołu mieszkańcy powiatu słupskiego mogą korzystać każdego dnia.

Te efekty to kilometry zmodernizowanych, bezpieczniejszych dróg, to zabytki, które odzyskują dawny blask. To także nowoczesne, komfortowe i ekologiczne autobusy, które wożą mieszkańców powiatu do pracy, szkoły czy do lekarza. Inwestycje, które zrealizowaliśmy w mijającym roku, można jeszcze mnożyć. Nasze działania przez ostatnie dwanaście miesięcy nie ograniczały się jednak wyłącznie do realizacji przedsięwzięć budowlanych czy zakupów. To także inicjatywy bezpośrednio adresowane do mieszkańców powiatu, jak np. wsparcie aktywności seniorów, rodzin zastępczych, czy rodzin z problemami. Nie można zapominać też o cieszących się dużą popularnością zajęciach dla dzieci, organizowanych przez Centrum Kultury Powiatu Słupskiego, które po przeprowadce do Damnicy zyskało nowe możliwości działania.

Mijający rok, jest też trzecim tej kadencji samorządu. Gdy rozpoczynałem pracę starosty za główny cel postawiłem sobie szukanie dodatkowych źródeł finansowania, bo jak wiadomo bez pieniędzy trudno o sukces w pracy samorządowej. Z satysfakcją mogę przyznać, że z roku na rok, dzięki wyteżonej pracy całego zespołu pracowników Starostwa Powiatowego oraz jednostek podległych, udaje się nam zdobywać coraz więcej funduszy. Funduszy, które możemy przeznaczać na rozwiązywanie najbardziej palących - znajdujących się w naszej gestii - problemów mieszkańców powiatu.

Efekty tych działań dostrzegane są nie tylko przez mieszkańców, o czym przekonuję się podczas licznych spotkań we wszystkich gminach powiatu, ale też w kraju. Z początkiem mijającego roku zostaliśmy uhonorowani mianem najlepszego spośród powiatów do 120 tysięcy mieszkańców w prestiżowym rankingu Związku Powiatów Polskich. Doceniono nas w nim m.in. za skuteczność w pozyskiwaniu funduszy i programy społeczne adresowane do mieszkańców.

Nie spoczywamy jednak na laurach. Mamy jeszcze wiele ambitnych planów, których realizacja przyczyni się do dalszej poprawy jakości życia mieszkańców.

DZIEJE SIĘ W POWIECIE

Boisko treningowe powstaje na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji. Będzie miało naturalną murawę i wyposażone będzie w system automatycznego nawadniania. Koszt inwestycji to 1,5 mln.

Ochotnicza Straż Pożarna w Objeździe wzbogaciła się o nowy sprzęt. Dzięki pieniądzązom z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska zakupiono m.in. pilarkę, hełmy oraz specjalistyczny osprzęt.

Gmina Smołdzino zdobyła ponad cztery miliony złotych na termomodernizację budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smołdzinie. Pieniądząz pochodzą z rządowego programu „Polski Ład”.

Trzysta tysięcy złotych na inwestycje wodno-kanalizacyjne zdobyła gmina Główczyce. Pieniądząz z rządowego programu „Polski Ład” przeznaczone zostaną na budowę dodatkowych dwóch lub trzech ujęć wody na stacjach hydroforowych.

Milion złotych zdobyła gmina Potęgowo za największy przyrost osób zaszczerpionych na covid-19 w powiecie. To nagroda od rządu, który w ten sposób chciał zachęcić do szczepień.

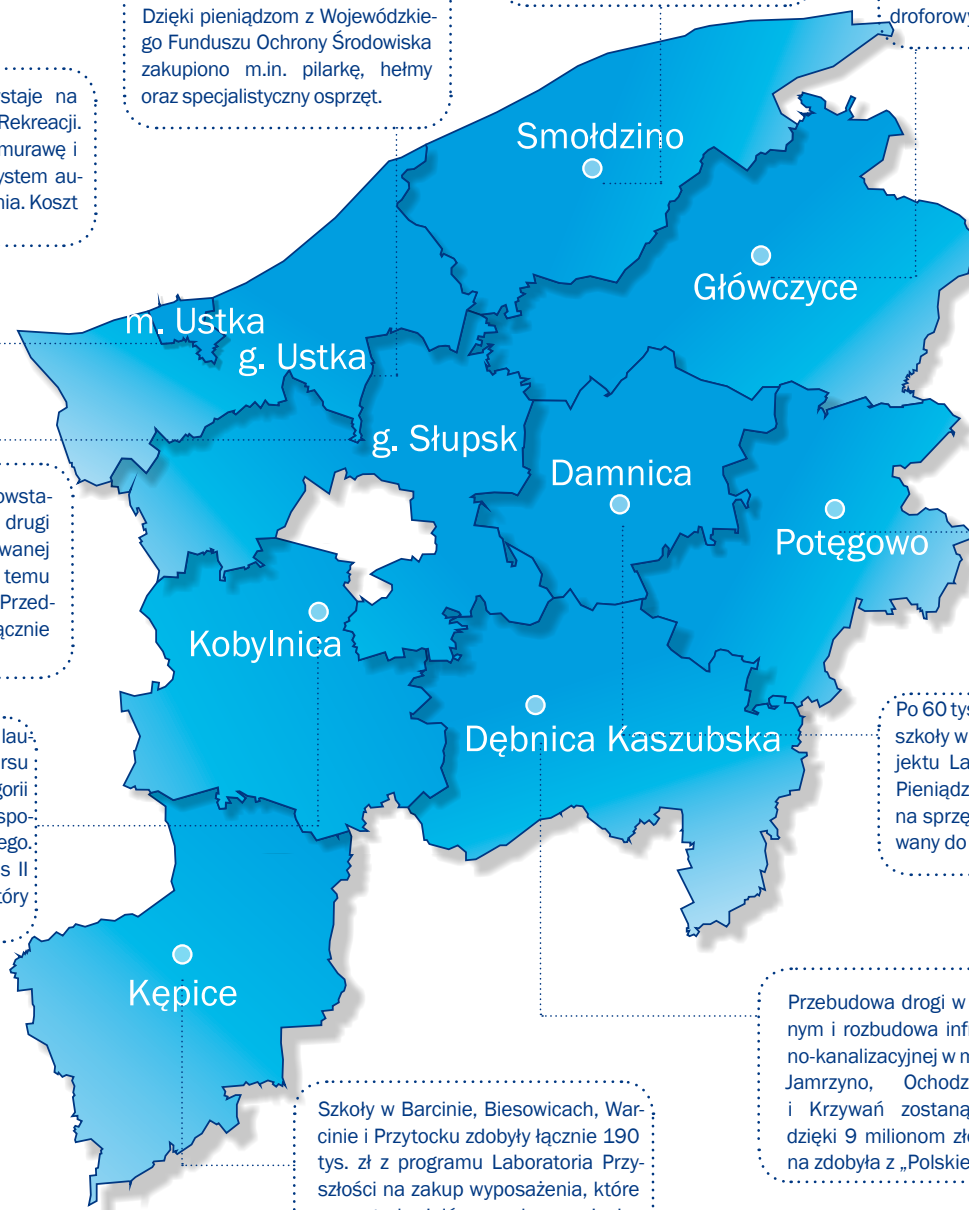
Kolejne 36 mieszkań powstało w Jezierzycach. Był to drugi etap inwestycji, realizowanej przez władze gminy. Rok temu oddano tyle samo lokali. Przedsięwzięcie kosztowało łącznie ponad 17 mln zł.

Gmina Kobylnica została laureatem nagrody Konkursu „GOZpodarz 2021” w kategorii popularyzacja praktyk gospodarki obiegu zamkniętego. Nagrodę wręczono podczas II Kongresu GOZpodarka, który odbył się w Zabrze.

Po 60 tys. zł zdobyły wszystkie szkoły w gminie w ramach projektu Laboratoria Przyszłości. Pieniądząz będą przeznaczone na sprzęt naukowy, wykorzystywany do prowadzenia lekcji.

Przebudowa drogi w Skarszewie Górnym i rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowościach Jamrzyno, Ochodza, Motarzyno i Krzywań zostaną sfinansowane dzięki 9 milionom złotych, jakie gmina zdobyła z „Polskiego Ładu”.

Szkoły w Barcinie, Biesowicach, Warcinie i Przytocku zdobyły łącznie 190 tys. zł z programu Laboratoria Przyszłości na zakup wyposażenia, które ma uatrakcyjnić prowadzone zajęcia.

**Powiat Słupski
Samorządowy Biuletyn Informacyjny**

Ukazuje się od 2000 r. ISSN 1730-7686

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Słupsku
ul. Szarych Szeregów 14
76-200 Słupsk

Redakcja: Wydział Polityki Społecznej
ul. Szarych Szeregów 14
76-200 Słupsk
e-mail: promocja@powiat.slupsk.pl
tel. 59 841 87 21

Nakład: 5000 egzemplarzy

Projekt graficzny, skład komputerowy i opracowanie tekstów:
AGM Consulting&Design

Wersja elektroniczna: www.powiat.slupsk.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania nadesłanych materiałów, redagowania i opatrywania ich własnymi tytułami.

POWIAT W LICZBACH

40

milionów złotych przeznaczył w tym roku Powiat Słupski na inwestycje drogowe.

więcej na str. 7

16

członków liczy Rada Seniorów Powiatu Słupskiego - nowe ciało doradcze samorządowców.

więcej na str. 4

12

miesięcy zamiast sześciu - od stycznia przez taki czas bezrobotnym z powiatu słupskiego będzie przysługiwał zasiłek.

więcej na str. 14

1,9

miliona złotych wydadzą władze powiatu na zakup kolejnych nowych autobusów do obsługi linii użyteczności publicznej. W przetargu wybrano nowoczesne Mercusy.

więcej na str. 4

100

tysięcy złotych otrzymał Powiat Słupski na wsparcie osób z niepełnosprawnościami. Za te pieniądze m.in. rozszerzony zostanie system teleopieki.

więcej na str. 6

Poznawali fundusz sołecki

Sołtysi z powiatu słupskiego uczyli się, jak w pełni wykorzystywać możliwości, jakie daje fundusz sołecki. Szkolenie, które odbyło się w Słupskim Inkubatorze Technologicznym, zorganizował Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Słupsku.

Organizatorzy szkolenia zaprezentowali możliwości wykorzystania funduszu sołeckiego jako narzędzia rozwoju lokalnego. Omówili prawne podstawy funkcjonowania sołectwa oraz aspekty merytoryczne i praktyczne, związane z funduszem sołeckim. Tłumaczyli więc, jaka jest idea funduszu sołeckiego, jak powinna wyglądać rola Rady Sołeckiej w jego procedowaniu.

Prezentowano też przykłady dobrych praktyk, które miały zainspirować sołtysów do efektywnego wykorzystywania tego instrumentu partycypacji społecznej. W spotkaniu uczestniczyli sołtysi i liderzy lokalni z całego powiatu słupskiego. O korzyściach, płynących z przemyślanego wykorzystywania funduszu sołeckiego, przekonywał zebranych także starosta słupski Paweł Lisowski, który otworzył szkolenie.

Sześciogodzinne szkolenie przygotował Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego, który podlega Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji. Fundusz sołecki to wyodrębnione w budżecie gminy pieniądze, które przeznaczone są dla sołectw na realizację przedsięwzięć, służą-

W szkoleniu udział wzięli sołtysi i liderzy lokalni z całego powiatu.

cych poprawie warunków życia ich mieszkańców. To zebranie wiejskie – czyli mieszkańcy danego sołectwa podejmują decyzje, na co mają zostać wykorzystane te pieniądze.

Fundusz sołecki funkcjonuje w polskim prawie od 2009 r. Obecnie korzystają z niego około siedemdziesiąt procent samorządów w Polsce, a wydatki jakie samorządy stawiają do dyspozycji mieszkań-

ców, stale rosną. Część wydanych w ten sposób pieniędzy – im gmina biedniejsza, tym więcej – samorządom zwraca państwo. Wysokość funduszu sołeckiego ustalana jest dla każdego samorządu indywidualnie, w oparciu o jednolity dla wszystkich wzór. Tak więc samorządy, jeśli zdecydują się na wdrożenie funduszu sołeckiego, nie mają wpływu na jego wysokość.

Będą wspierać działania organizacji pozarządowych

Rada Działalności Pożytku Publicznego trzeciej kadencji.

Rada Działalności Pożytku Publicznego zainaugurowała działalność w nowym składzie. Jest ona organem konsultacyjno-opiniodawczym, powołanym przez władze powiatu na czteroletnią kadencję. Podczas pierwszego spotkania, trzeciej już kadencji, wybrano dwie współprzewodniczące Annę Tates-Kardaś, reprezentującą Starostwo Powiatowe oraz Joannę Michalak, jako przedstawicielkę organizacji pozarządowych regionu słupskiego.

Głównymi zadaniami PRDPP, powoływanej przez władze powiatu, jest m.in. opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego, dotyczących zadań publicznych oraz projektów strategii rozwoju powiatu słupskiego, a także wyrażania opinii w sprawach, dotyczących

funkcjonowania organizacji pozarządowych.

W jej skład weszli: Żaneta Jaworska i Aldona Szostakiewicz, jako przedstawiciele Rady Powiatu Słupskiego, Marcin Kowalczyk, Katarzyna Ciechanowicz i Anna Tates-Kardaś reprezentujący Zarząd Powiatu Słupskiego oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych Joanna Michalak, Joanna Sypuła, Jadwiga Jędrzychowska, Małgorzata Wolska, Mateusz Ostrowski i Janusz Grabowski.

Podczas inauguracyjnego posiedzenia zaopiniowano Program współpracy powiatu słupskiego z organizacjami pozarządowymi na przyszły rok i wybrano przedstawiciela do prac komisji ds. przyznawania stypendiów sportowych, przyznawanych przez starostę.

Kolejne inwestycje w bezpieczeństwo powiatu

Nowoczesne agregaty prądoworcze zapewnią zasilanie Domom Pomocy Społecznej w Machowinie, Machowinku i Lubuczewie w przypadku awarii sieci energetycznej. To jednak nie jedyny sprzęt, jaki władze powiatu kupiły w celu poprawy bezpieczeństwa.

Spalinowe agregaty, które zamontowano w placówkach, przystosowane są do pracy w niekorzystnych warunkach atmosferycznych i uruchamiane

będą jako zasilanie rezerwowe w sytuacji zaników lub uszkodzeń sieci energetycznej. Wszystkie te placówki położone są z dala od miasta, a tam przerwy w dostawach prądu związane z gwałtownymi zjawiskami atmosferycznymi występują znacznie częściej. Teraz obiekty te będą w pełni zabezpieczone, w przypadku wystąpienia takich nieprzewidzianych zdarzeń.

Łączny koszt inwestycji we wszystkich trzech budynkach wyniósł trzysta tysięcy

złotych, z czego 80 tysięcy złotych to pieniądze z budżetu powiatu słupskiego. Reszta pochodzi z „Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 dla jednostek samorządu terytorialnego”. Dzięki dofinansowaniu z tego źródła Starostwo Powiatowe wzbogaciło się także o nowoczesny samochód sztabowy z napędem na cztery koła, który pozwoli specjalistom od zarządzania kryzysowego na prowadzenie działań w terenie. Sfinalizowany został również zakup quada z przyczepą do jego transportu, który pozwoli na szybkie przemieszczanie się po terenach, gdzie nie można dojechać samochodem. Już wcześniej kupiono nowoczesnego drona o zasięgu piętnastu kilometrów, który wykorzystywany jest do monitoringu różnych zagrożeń m.in. występowania zanieczyszczeń lub wykwitów sinic na Bałtyku. Sprzęt ten pozwala też na pomiary zanieczyszczeń powietrza, które są prowadzone wspólnie z gminami powiatu słupskiego.

Łącznie na zakup unikatowego w skali kraju sprzętu, który ma poprawić bezpieczeństwo, władze powiatu zdobyły 760 tys. zł. Dzięki tym zakupom służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo będą mogły lepiej przeciwdziałać zagrożeniom, a gdy już one wystąpią, szybciej na nie reagować.

Agregaty pozwolą na funkcjonowanie domów pomocy społecznej na wypadek awarii prądu.

W TROSCIE O MIESZKAŃCÓW

GRZEGORZ GRABOWSKI
członek Zarządu Powiatu

- To inwestycje, które przekładają się na bezpieczeństwo wszystkich mieszkańców powiatu słupskiego. Kupiliśmy nowoczesny sprzęt, który pozwoli na sprawne działanie w przypadku wystąpienia zagrożeń. Mam tylko nadzieję, że częściej będziemy wykorzystywać go do ćwiczeń i działań profilaktycznych, niż do działań związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa. Oby było ich jak najmniej.

Jeszcze więcej komfortu na kołach

Kolejne nowe autobusy będą wozić pasażerów po drogach powiatu słupskiego. Starostwo rozstrzygnęło już przetarg na ich zakup. Tym razem będą to cztery Mercusy mogące pomieścić 41 pasażerów, a więc nieco większe, niż pierwotnie planowano.

Drugi przetarg na zakup małych autobusów wygrała firma Truck Export-Import Wynajem z Warszawy, która zaoferowała pojazdy marki Mercus SYN2Z-City - model TGE. Autobusy te powstają na bazie pojazdów znanej marki MAN. Za cztery autobusy wraz z dwuletnią gwarancją władze powiatu zapłacą nieco ponad 1,9 mln zł. Każdy z nich będzie spełniał bardzo wysoką normę emisji spalin Euro VID. Będzie też dostosowany do transportu wózków inwalidzkich i dziecięcych, gdyż w tylnych drzwiach, które prowadzą do wydzielonego dla nich miejsca, nie będzie stopni. Pojemność pojazdów będzie większa niż zapisana w przetargu, gdyż autobusy mimo że mniejsze, mogą zabrać nawet 41 pasażerów w tym 15 na miejscach siedzących i 26 na miejscach stojących. - Mimo że to busy, a więc pojazdy mniejsze, nie chcieliśmy rezygnować z bezpieczeństwa i komfortu pasażerów - mówi Marcin Kowalczyk, członek Zarządu Powiatu. - Dla tego każdy z nich będzie klimatyzowany, z wygodnymi fotelami, wyposażonymi w pasy

bezpieczeństwa, monitoring oraz system informacji pasażerskiej czy system automatycznego gaszenia pożaru w komorze silnika.

Dodatkowo w autobusach będzie można skorzystać z takich udogodnień jak ładowarka USB, sieć Wi-Fi i oznakowanie w języku Braille'a. Dostawca autobusów zobowiązany jest do przeszkolenia w zakresie eksploatacji i użytkowania, co najmniej czterech kierowców.

Zakup czterech małych autobusów do obsługi powiatowych linii użyteczności publicznej to druga część inwestycji realizowanej dzięki dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Wcześniej z tego programu władze powiatu kupiły sześć dużych autobusów marki Iveco. Piliśmy o tym w poprzednim numerze „Powiatu Słupskiego”. Pojazdy te w połowie listopada zostały przekazane słupskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacji Samochodowej i już wożą mieszkańców na najbardziej obleganych trasach. Można je spotkać codziennie, praktycznie w każdej gminie powiatu.

Duże autobusy Iveco już jeżdżą po drogach powiatu słupskiego. Wkrótce dołączą do nich mniejsze pojazdy, które będą obsługiwać mniej uczęszczane trasy.

Świat barwami malowany

Cykl warsztatów plastycznych dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Machowinku i uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Gardnie Wielkiej zorganizowało Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Przyjaciół”, działające przy placówce z Machowinka. „Warsztaty plastyczne Barwa”, które poprowadziła malarka, absolwentka Akademii Sztuk Pięknych Anna Mazur, zostały zaplanowane w ramach zadań, zleconych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych przez Państwowy Fundusz

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Po zakończeniu spotkań plastycznych w sali bankietowej Doliny Charlotty, odbyło się uroczyste podsumowanie projektu. Organizatorzy warsztatów wraz z Urszulą Dąbrowską, dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku, wręczyli uczestnikom i opiekunom dyplomy, statuetki oraz upominki. Prace, które powstały w ramach warsztatów, będzie można oglądać na wystawie w Dolinie Charlotty do 26 lutego. Później za zgodą autorów będą licytowane podczas 17. Balu Charytatywnego Doliny Charlotty.

Seniorzy będą doradzać władzom powiatu

Szesnaście osób, reprezentujących gminy ziemie słupskiej, weszło w skład Rady Seniorów - zespołu o charakterze konsultacyjnym, powołanym przez władze powiatu.

Jej członkowie przez najbliższe cztery lata będą dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem, zarówno z Radą Powiatu, jak i Zarządem Powiatu w kwestii podejmowania działań, związanych z realizacją polityki senioralnej. Przedstawiciele do Rady Seniorów zgłaszać mogą podmioty, działające na rzecz seniorów, m.in. stowarzyszenia, czy gminne rady seniorów.

Rada ma wspierać seniorów, m.in. poprzez inicjowanie wspólnych przedsięwzięć na rzecz integracji środowiska senioralnego, zapobieganie marginalizacji osób starszych oraz przełamywać stereotypowe postrzeganie ich społecznej roli. Będzie też mogła formułować propozycje ujęcia w powiatowych planach i programach działań na rzecz osób w wieku senioralnym oraz zgłaszać swoje uwagi i wnioski do projektów aktów prawa

powiatowego, przedkładanych jej do zaopiniowania przez władze powiatu.

W skład Rady Seniorów pierwszej kadencji weszli: Urszula Rączka, Witold Leśniewski, Grzegorz Grabowski, Jan Piechowski, Maria Ko-

rab, Elżbieta Rosiak, Urszula Cudziło, Grażyna Bartosik, Alicja Heintze, Marianna Kołodziejska, Anna Łuszcz, Jerzy Gastól, Bogdan Czerwiński, Marian Jarczyński, Dymitr Komancki, Edward Pokorny.

SŁUCHAMY SENIORÓW

ZDZISŁAW KOŁODZIEJSKI
członek Zarządu Powiatu

- To ważna inicjatywa, ponieważ seniorzy nie mieli dotąd tego typu reprezentacji. Rada Seniorów Powiatu Słupskiego będzie mogła wskazywać Zarządowi Powiatu potrzeby i problemy środowiska senioralnego oraz możliwości pomocy, co pozwoli nam lepiej planować wydatki z zakresu polityki społecznej. Rada poprzez swoje opinie będzie też mogła wpływać na stanowienie prawa powiatowego w kwestiach dotyczących tego środowiska. Liczymy na dialog z seniorami, bo chcemy dobrze wykorzystać ich doświadczenie i potencjał.

Pokazali prawdziwe skarby powiatu

Ponad sto pięćdziesiąt prac wpłynęło na konkurs plastyczny „Zabytki powiatu słupskiego”, który ogłosiło Centrum Kultury Powiatu Słupskiego. Poziom prac był tak wysoki, że przyznano liczne nagrody pozaregulaminowe i dodatkowe nagrody rzeczowe.

Członkowie komisji konkursowej: Sandra Winnicka, Klaudia Gołębiowska oraz Joanna Sobolewska mieli duże trudności z wyborem najlepszych prac. Ostatecznie zdecydowali, że w kategorii uczniów klas I-IV zwyciężyła Amelia Papierkiewicz za „Pałac Bismarcka w Warcinie”, drugie miejsce przyznali Zosi Uznańskiej za „Ustkę i jej okolice – wybrane zabytki i atrakcje turystyczne”, a trzecie Ewie Lewandowskiej za pracę „Kościół pw. św. Piotra i Pawła w Główczych”. Wyróżnienie otrzymała Zuzanna Olejniczak za „Wozownię Bismarcka w Warcinie”.

Z kolei w gronie uczniów z klas V-VIII pierwsze miejsce zajęła Amelia Sienkiewicz za pracę „Latarnia morska w Ustce”, druga była Nadia Stępień za „Zabytki Powiatu Słupskiego”, a trzecia Aleksandra Turzyniecka za „Kościół w Zimowiskach”. Wyróżnienie w tej kategorii trafiło do Alicji Brezińskiej, która do konkursu zgłosiła pracę „Swołowo - dom w kratę”.

W kategorii dorosłych pierw-

sze miejsce zajęła Marlena Kucharska-Konopa za „Pałac w Lubuczewie w nocej odsonie”, drugie Anna Zduńczyk za „Pałac w Głuszynie”, a trzecie Barbara Białożyńska za „Kościół św. Antoniego w Strzelinie”. Wyróżnienie otrzymała Weronika Maciejewska za „Mój Kościół”.

Wyróżnienia pozaregulaminowe wśród dzieci otrzymali: Antoni Pilarski za pracę „Kościół w Warcinie”, Natalia Konopa za „Dwór w Zaleskich”, Lena Ropella za „Pałac w Lubuczewie”, Hania Śpica za pracę „Swołowo – kraina w kratę”, Martyna Bujnowska za „Latarnię Morską Czolpino” i Kajetan Graf za „Pałac w Niepogledziu”.

W gronie dorosłych wyróżniono Beatę Braun za „Widok na kościół szachulcowy w Warcinie”. Jury przyznało też nagrody rzeczowe trójce dorosłych: Marzenie Markowicz za „Rzeźbę nadokienna - al. Sienkiewicza 4 w Słupsku”, Marcie Sulidze za „Kaplicę św. Jerzego” i Gabrieli Siecińskiej za „Detal architektoniczny - kamienica ul. Kopernika 19”.

Nagrodzone prace plastyczne można było oglądać w Starostwie Powiatowym.

Związek szansą na rozwój ziemi słupskiej

Wójt gminy Słupsk Barbara Dykier została przewodniczącą zgromadzenia, a starosta Paweł Lisowski prezesem Związku Powiatowo-Gminnego, utworzonego przez samorządy powiatu słupskiego.

Pierwsze posiedzenie związku, którego głównym celem jest realizacja wspólnych inwestycji odbyło się w listopadzie. Samorządowcy postanowili działać razem, bo dzięki temu – jako związek samorządowy – będą mogli sięgać też po dodatkowe pieniądze z Rządowego Funduszu Polski Łód: Program Inwestycji Strategicznych.

Podczas pierwszego posiedzenia dyskutowano o potrzebach inwestycyjnych ziemi słupskiej oraz wybrano władze związku. Zastępcą przewodniczącego zgromadzenia wybrano Jacka Maniszewskiego, burmistrza Ustki, natomiast wiceprezesem zarządu został Leszek Kuliński, wójt Kobylnicy. Do zarządu wszedł także wójt Smołdzina Arkadiusz Walach. Wybrano także komisję rewizyjną, w skład której weszli Danuta May, wójt Główczy, Andrzej Kordylas, wójt Darnicy i jako przewodnicząca Magdalena Majewska, burmistrz Kępcy.

Prace nad powołaniem związku trwały od wakacji, gdyż wymagało to zgód rad gmin wszystkich samorządów, przystępujących do porozumienia oraz zaakceptowania przez nie jego statutu. Dopiero wówczas inicjatywę można było zgłosić do wojewody pomorskiego.

W Urzędzie Wojewódzkim szybko rozpatrzone złożony przez władze powiatu wnioski i w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego ogłoszono statut związku, dopiero to pozwoliło na rozpoczęcie jego działalności.

Programowania nauczą się od praktyków Uroki powiatu

uchwycone na zdjęciach

Uczniowie Zespołu Szkół Agrotechnicznych będą mogli doskonalić swoje umiejętności informatyczne. Placówka podpisała właśnie umowę o współpracy z gdańską firmą Aplitt.

Porozumienie to umożliwi praktyczne przygotowanie uczniów do zawodów technik informatyk i technik programista oraz doposażenie szkolnych pracowni komputerowych. Uczniowie placówki będą odbywać w firmie staże zawodowe oraz odwiedzać siedzibę firmy, by na miejscu zapoznać się z pracą w niej oraz uczestniczyć w warsztatach naukowych.

List intencyjny z przedstawicielami firmy dyrektor placówki podpisała w obecności wicestarosty słupskiego Rafała Konona. Współpraca z partnerami biznesowymi z obszaru nowych technologii gwarantuje, że uczniowie mogą zdobywać najnow-

szą praktyczną wiedzę zawodową – mówi wicestarosta. – Jestem przekonany, że kompetencje, jakie nabędą dzięki tej współpracy ułatwią im start w życie zawodowe

Podczas spotkania w Starostwie Powiatowym firmę Aplitt sp. z o.o. reprezentowała Iwona Sochacka, wicedyrektor Departamentu Informatyki i Marcin Marciszewicz, który jest starszym administratorem ds. utrzymania systemów i jednocześnie absolwentem słupskiego „rolniczaka”. Zespół

Szkół Agrotechnicznych reprezentowali dyrektor Iwona Wojtkiewicz oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych - Szymon Burak i Jacek Wolikowski. Aplitt jest firmą z blisko trzydziestoletnią tradycją, która zatrudnia prawie trzysetno pracowników, w piętnastu oddziałach. Zajmuje się m.in. tworzeniem oprogramowania i outsourcingiem usług informatycznych.

List intencyjny w sprawie współpracy podpisano w Starostwie Powiatowym.

Konkurs „Cztery pory roku w powiecie słupskim” rozstrzygnięty. Autorzy najlepszych zdjęć otrzymali nagrody ufundowane przez starostę słupskiego.

Celem konkursu było ukazanie na fotografiach piękna i bogactwa krajobrazu naturalnego powiatu słupskiego w różnych porach roku oraz odkrywanie miejsc przyrodniczo cennych w powiecie słupskim. Konkurs miał też pomóc w rozwijaniu zainteresowań przyrodniczych wśród mieszkańców powiatu.

Komisja konkursowa, która oceniała nadesłane prace pod względem zgodności z tematyką konkursu oraz ich wartość artystyczną, przyznała nagrody w kategoriach uczniów w wieku od 13 do 18 lat i osób pełnoletnich.

W pierwszej z tych grup wiekowych nagrodzona została Monika Zawadzka za zdjęcia przedstawiające „Kościół pw. św. Stanisława w Skórowie jesienią” oraz za „Zimowy zachód słońca”.

W starszej grupie wiekowej nagrody otrzymali Jolanta Bagińska za zdjęcie „Wiosenna burza”, Elżbieta Moralewicz za fotografię „Plaża w Dębiniu”, Beata Janiszewska za „Jesienną łąkę o zachodzie słońca” i Jolanta Bagińska za „Pejzaż zimowy”. Jury konkursu przyznało też wyróżnienia w tej kategorii.

Trafiły one do Elżbiety Moralewicz za wiosenne zdjęcie „Rezerwat Buczyna nad Słupią”, Lidii Mędrkiewicz za „Pełnię lata”, Agnieszki Szołtyś za „Jesiennie sztormy” oraz Beaty Janiszewskiej za fotografię „Koniec zimy w Orzechowie”.

Teraz mogą pomagać uczniom

Sala terapii sensorycznej powstała w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Kobylnicy. Dzięki niej najmłodszy uczniowie mają zapewniony dostęp do zajęć, które wpływają na poprawę funkcjonowania w sferze emocjonalnej i motorycznej.

Podczas otwarcia sali terapii sensorycznej nauczycielom i zgromadzonym gościom zaprezentowano jej możliwości.

Z sali mogą korzystać uczniowie z oddziałów przedszkolnych oraz klas pierwszych, posiadających orzeczenia lub opinie wskazujące na potrzebę terapii integracji sensorycznej. W nowej sali do terapii znalazły się m.in. zestaw do ćwiczeń motoryki i platforma dydaktyczna. Zakup wyposażenia był możliwy dzięki pozyskaniu przez placówkę 20 tys. zł z programu „WzMOcNij swoje otoczenie”, organizowanego przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne.

Sala do terapii SI jest odpowiedzią na rosnącą liczbę uczniów z dysfunkcjami i orzeczonymi problemami w zakresie inte-

gracji sensorycznej. Sala umożliwi uczestniczenie w specjalistycznych zajęciach, wpływa także na ograniczenie skali wykluczenia rówieśniczego oraz wzmacnia rodzinę w zakresie rozwiązywania psychologicznych problemów dzieci z dysfunkcjami. Podczas uroczystego otwarcia sali, w którym udział wzięli m.in. wójt Leszek Kuliński i Zenon Bereżański, zastępca dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Słupsku, zaprezentowano możliwości pracowni. Nauczyciele mogli skorzystać ze sprzętów i zobaczyć, w jaki sposób pracuje się z uczniami, borykającymi się z deficytami sensoryczno-motorycznymi.

Program „WzMOcNij Swoje Otoczenie” to ogólnopolski program grantowy, realizowany przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne. Skierowany jest do samorządów i ich jednostek – np. przedszkoli, szkół, bibliotek, czy ośrodków pomocy społecznej, oraz do organizacji pozarządowych, które chcą wprowadzać ważne i długotrwałe zmiany w swoim otoczeniu w jednym z siedmiu następujących obszarów: aktywność fizyczna, bezpieczeństwo, edukacja, rozwój wspólnej przestrzeni publicznej, środowisko naturalne, zdrowie i inne inicjatywy, mieszczące się w celach programu.

Sprzęt wypożyczysz za darmo

Wypożyczalnia sprzętu medycyno-rehabilitacyjnego została otwarta w Usteckim Centrum Usług Społecznych. Można w niej za darmo wypożyczyć m.in. wózki inwalidzkie, koncentratory tlenu czy materace.

Wypożyczalnia działa codziennie w godzinach 7:30 - 15:30. Z dostępnego sprzętu mogą korzystać mieszkańcy Ustki, którzy są osobami niesamodzielnymi, czyli ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnospraw-

ność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego funkcjonowania i są uczestnikami projektu „Usteckie Centrum Usług Społecznych II”. Do projektu nadal można przystąpić, zgłaszając się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

By skorzystać z wypożyczalni, trzeba tylko podpisać umowę. W razie braku własnego transportu, sprzęt jest bezpłatnie dostarczany pod wskazany w adres. Pracownicy Centrum Inte-

gracji Społecznej mogą też przeszkolić w zakresie obsługi wypożyczanego sprzętu.

Aktualnie w wypożyczalni znajdują się m.in.: łóżka z materacem piankowym, materace pneumatyczne, rowery magnetyczne, wózki inwalidzkie, w tym specjalistyczny stabilizujący, rotory nóg i rąk, balkoniki, koncentratory tlenu, inhalatory, ciśnieniomierze, kule oraz inne sprzęty pomocne w codziennym funkcjonowaniu i opiece nad osobami niesamodzielnymi.

W GMINACH POWIATU

Bezpieczna droga do szkoły

Uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Zagórzycy będą mogli bezpieczniej przemieszczać się do szkoły. Rozpoczęła się bowiem przebudowa drogi gminnej Karzniczka – Zagórzycy. W ramach inwestycji ułożona zostanie nowa nawierzchnia, droga zo-

stanie poszerzona, powstanie też ścieżka pieszo-rowerowa. Modernizacja drogi będzie kosztować 437 tys. zł, z czego 177 tys. pochodzi z dofinansowania, jakie zdobyła gmina z Rządowego Programu Rozwoju Dróg. Prace zakończyć się powinny w połowie stycznia.

Fot. GMINA DAMNICA

Wyróżnienie dla gminy Słupsk

Ósme miejsce spośród wszystkich gmin wiejskich zajęła gmina Słupsk w corocznym Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej”. Ranking ten ocenia m.in. skuteczność samorządów w kształtowaniu zrównoważonego rozwoju w kategoriach: trwałości ekonomicznej, trwałości środowiskowej, trwałości społecz-

nej oraz w zakresie jakości zarządzania. Ranking Samorządów „Rzeczpospolitej” jest uznawany za jeden z najbardziej prestiżowych i wiarygodnych w Polsce. Od siedemnastu lat redakcja „Rzeczpospolitej” ocenia dokonania lokalnych władz w Polsce. W kategorii gmin wiejskich oceniane były 1533 samorządy.

Lepsza droga w Korzybiu

Rozpoczęła się modernizacja ulicy Leśnej w Korzybiu. Przebudowany zostanie 186 m odcinek drogi gruntowej. W ramach inwestycji, w miejscach dojazdu do przyległych posesji, zbudowane zostaną zjazdy, a w miejscach przecięcia z istniejącymi drogami – skrzyżowania. Wzdłuż drogi zamontowane zostanie także oświetlenie.

Inwestycja realizowana jest w ramach większego zadania, obejmującego poprawę bezpieczeństwa i spójności dróg w Kępicach, Korzybiu, Obłężu i Przytocku. Łącznie przedsięwzięcie obejmuje przebudowę lub modernizację ośmiu odcinków dróg gminnych. 50 procent wartości tych inwestycji otrzymało wsparcie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Kolejne pieniądze na pomoc potrzebującym

Prawie 100 tysięcy złotych dofinansowania na działania dla osób z niepełnosprawnościami otrzymał Powiat Słupski. Pieniądze zostaną przeznaczone na uruchomienie dodatkowego wsparcia dla tych osób w związku z trwającą pandemią.

Dzięki pozyskanym funduszom do domów pomocy społecznej w Lubuczewie, Machowinie i Machowinku trafi dodatkowy sprzęt do utrzymania czystości i higieny m.in. parownice, szorowarka do podłóg, profesjonalna zmywarka, pralko-suszarka i lampy do dezynfekcji powietrza. DPS w Lubuczewie otrzyma dodatkowo sprzęt rehabilitacyjny, a placówka w Machow-

nie elementy siłowni zewnętrznej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku, które jest koordynatorem programu, zakupi natomiast opaski SOS i uruchomi usługę teleopieki dla dodatkowych trzydziestu osób z niepełnosprawnościami, które wymagają wsparcia i opieki. Wszystkie te zakupy zrealizowane zostaną jeszcze w grudniu.

99,6 tysiąca złotych, jakie otrzymał Powiat Słupski, pochodzi z programu „Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” realizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Nasze drogi, lepsze drogi

GOTOWE PROJEKTY NA REMONTY DRÓG

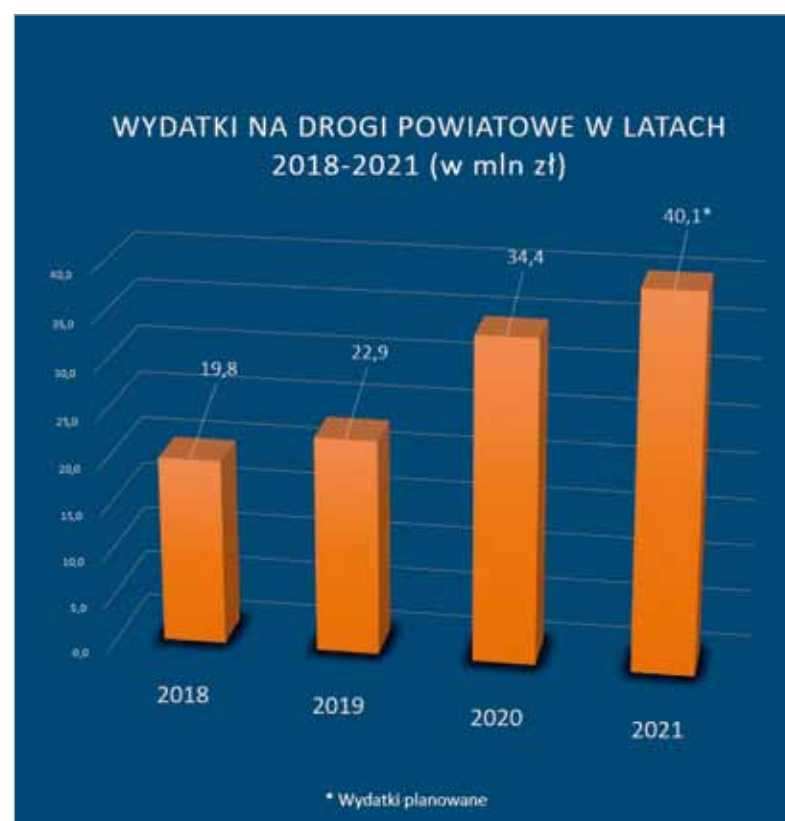
- Darnowo - Osowo (gmina Kępcice)
- Sycewice - granica powiatu (gmina Kobylnica)
- Sycewice - Komorzyn (gmina Kobylnica)
- Głównicyce - Izbica (gmina Głównicyce)
- DW210 - Krzynia (gmina Dębica Kaszubska)
- DW210 - Jamrzyno (gmina Dębica Kaszubska)
- Potęgowo - Skórowo Stare (gmina Potęgowo)
- Pustowo - DW206 (gmina Kępcice)
- Plac Dąbrowskiego w Ustce (Ustka)
- Wodnica-DW203 (Gmina Ustka)
- Podwilczyn - granica powiatu (gmina Dębica Kaszubska)
- Dębica Kaszubska - etap II (gmina Dębica Kaszubska)
- ul. Kopernika w Ustce (Ustka)
- Ciecholub - granica powiatu (gmina Kępcice)
- odcinki drogi 1015G (gmina Słupsk)
- Gardna Wielka w kierunku Słowińskiego Parku Narodowego
- Wytowno-Bydolino (gmina Ustka i gmina Słupsk)
- Most w Lubuniu (gmina Kobylnica)
- Most w ŻelkóWKu (gmina Kobylnica)

Mieszkańcy ziemi słupskiej jeżdżą coraz lepszymi i bezpieczniejszymi drogami. To efekt rosnących z roku na rok wydatków na inwestycje na drogach powiatowych. Tylko w tym roku władze powiatu wydadzą na ten cel prawie czterdzieści milionów złotych. Inwestycje na kolejne lata już w planach.

Powiat słupski jest czwartym pod względem zajmowanej powierzchni powiatem w Polsce. Tak duży obszar przekłada się na wielkość sieci dróg powiatowych, których stan techniczny jeszcze w wielu miejscach pozostawia wiele do życzenia. Już od lat władze powiatu inwestują w modernizację infrastruktury drogowej i co za tym idzie poprawę bezpieczeństwa kierowców i pieszych. Wzrost wydatków na drogi szczególnie widoczny jest w ostatnich latach. – Inwestycje drogowe to przedsięwzięcia niezwykle potrzebne, ale też kosztowne, dlatego bardzo intensywnie poszukujemy wszelkich dodatkowych źródeł finansowania – mówi Marcin Kowalczyk, członek Zarządu Powiatu. – Sukcesy w pozyskiwaniu tych pieniędzy oraz dobra współpraca z samorządami gminnymi pozwalają nam na prowadzenie tak dużego

frontu robót drogowych. Każdego roku na modernizację dróg powiatowych wydajemy coraz więcej i efekty tej polityki są coraz bardziej dostrzegalne dla mieszkańców. Tylko w tym roku z 40,1 mln zł, które władze powiatu przeznaczyły na inwestycje drogowe, aż 17,2 mln zł to fundusze zewnętrzne. 15,5 mln zł pozyskano z funduszy rządowych, a 8,3 to wsparcie samorządów gminnych z obszaru powiatu słupskiego. Do największych inwestycji drogowych ostatnich lat należą bez wątpienia przebudowa drogi z Łosina do Barcina, droga z Ustki do Objazdy czy trasa ze Smołdzina do Gardny Wielkiej. Tylko remont trasy z Łosina do Barcina kosztował 28,8 mln i trwał trzy lata. Gruntownie wyremontowano za to prawie 16-kilometrowy odcinek drogi. W ramach inwestycji m.in. poszerzono drogę do sześciu, a miejscowo nawet do sied-

miu metrów, ułożono nową nawierzchnię, utwardzono pobocze, zbudowano wyspy rozdzielające jezdnie, chodniki i ścieżki rowerowe. Zamontowano też nowe oznakowanie w tym znaki aktywne, informujące o aktualnej prędkości pojazdów. Bezpieczeństwo poprawiają też nowe zatoki i perony autobusowe. Inwestycja ta została sfinansowana z funduszy powiatu słupskiego oraz pieniędzy, jakie władze powiatu pozyskały z budżetu państwa oraz od samorządów Kobylnicy i Kępcic. W podobny sposób finansowanych jest wiele innych inwestycji drogowych w powiecie słupskim. Nie wszystkie z nich są tak spektakularne, ale nawet mniejsze przedsięwzięcia polegające na modernizacji czasem jedynie kilkuset metrów drogi mają istotne znaczenie dla lokalnych społeczności, gdyż skracają czas dojazdu i poprawiają bezpieczeństwo.

Inwestycje drogowe zrealizowane w tej kadencji

ŁOSINO - BARCINO

Zakres robót:

- poszerzenie drogi
- ułożenie nowej nawierzchni
- budowa chodników i ścieżek rowerowych
- utwardzenie poboczy
- budowa wysp rozdzielających
- budowa peronów autobusowych
- montaż oznakowania

Wartość: 28,8 mln zł

Inwestycja sfinansowana przy udziale funduszy rządowych oraz gmin Kobylnica i Kępice.

USTKA - OBJAZDA

Zakres robót:

- poszerzenie drogi
- budowa chodników
- budowa peronów przystankowych
- budowa skrzyżowań
- wykonanie wysp oddzielających
- montaż oznakowania

Wartość: 15 mln zł

Inwestycja sfinansowana przy udziale funduszy rządowych.

SMOŁDZINO - DW 213

Zakres robót:

- poszerzenie jezdni
- budowa chodników
- przebudowa skrzyżowań
- montaż oznakowania

Wartość: 3,7 mln zł

Inwestycja sfinansowana przy udziale funduszy rządowych.

SMOŁDZINO - GARDNA WIELKA

Zakres robót:

- ułożenie nawierzchni bitumicznej
- poszerzenie drogi
- budowa 1,2 km chodnika
- budowa przejść dla pieszych
- budowa 500 m kanalizacji deszczowej
- budowa zjazdów z drogi
- przebudowa mostu w Smołdzinie
- montaż nowego oświetlenia

Wartość: 9,5 mln zł

Inwestycja sfinansowana przy udziale funduszy rządowych.

MOST W DAMNIE

Zakres robót:

- ułożenie nawierzchni bitumicznej
- budowa poboczy z kruszywa
- przebudowa mostu
- przebudowa drogi prowadzącej do mostu

Wartość: 3,5 mln zł

Inwestycja sfinansowana przy udziale funduszy rządowych.

realizacja rozpoczęta w poprzedniej kadencji samorządu

GŁOBINO-KUSOWO

Zakres robót:

- ułożenie nowej nawierzchni
- poszerzenie drogi
- wykonanie chodników
- budowa sześciu skrzyżowań
- budowa dwóch peronów przystankowych

Wartość: 4,35 mln zł

Inwestycja sfinansowana wspólnie z gminą Słupsk oraz z budżetu państwa.

USTKA - GĄBINO

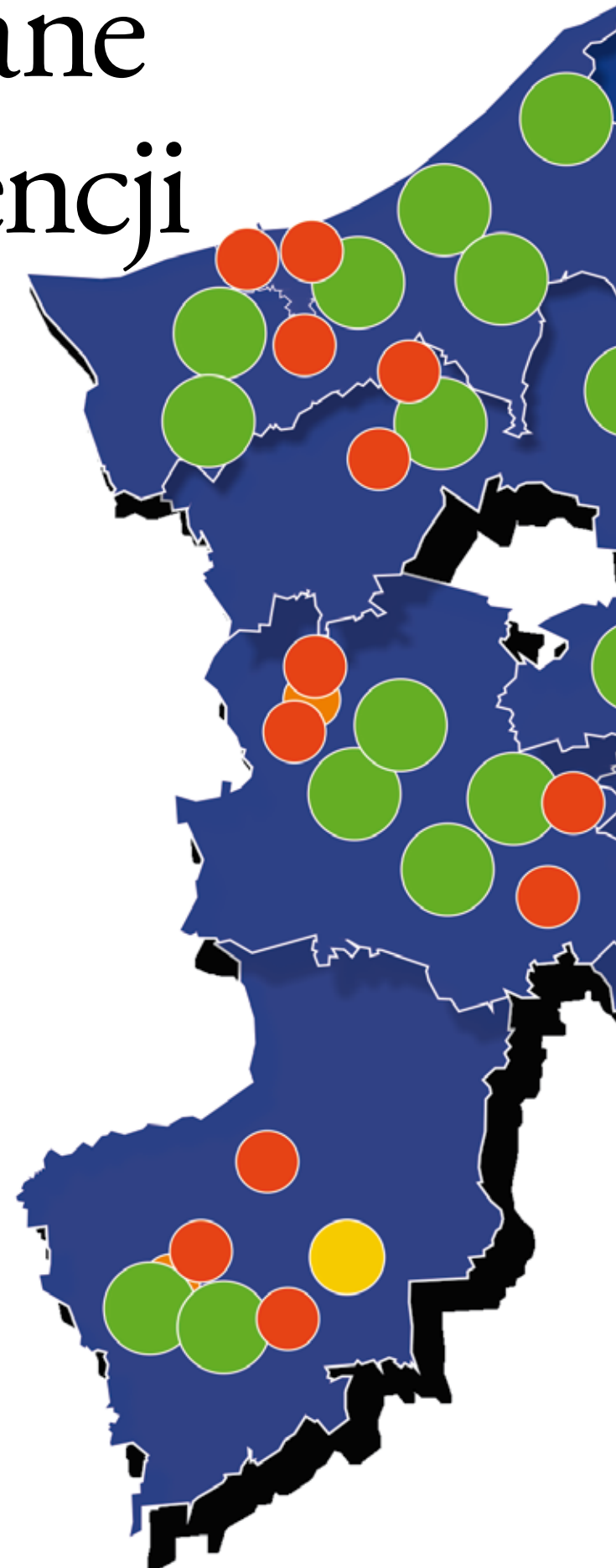

Zakres robót:

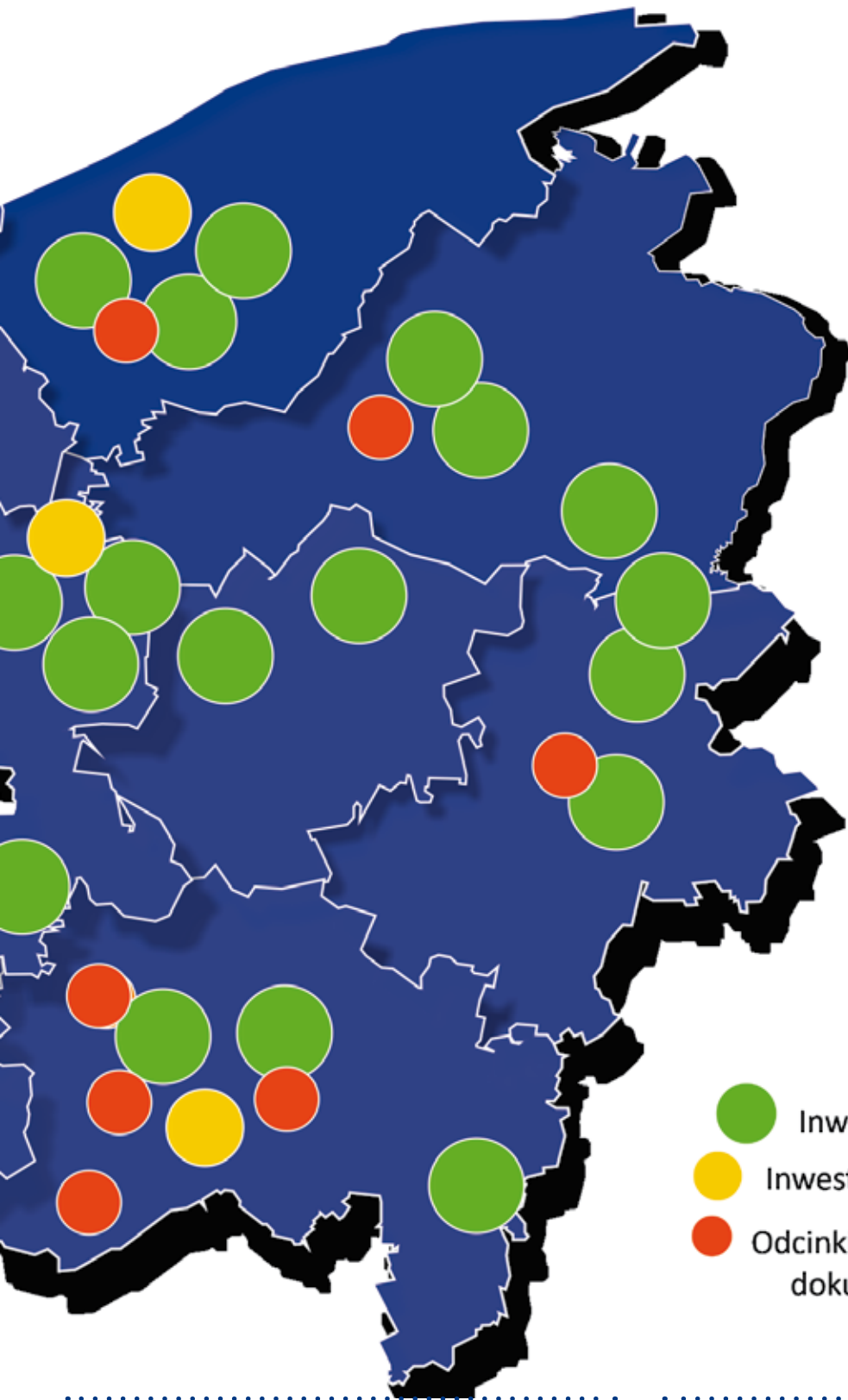
- ułożenie nowej nawierzchni
- poszerzenie drogi
- wykonanie umocnionych poboczy

Wartość: 2,32 mln zł

Inwestycja sfinansowana wspólnie z gminą Ustka.

- Inwestycje zrealizowane
- Inwestycje w trakcie realizacji
- Odcinki w trakcie wykonywania dokumentacji technicznej

INWESTYCJE W REALIZACJI

- Ciecholub - DW208 – wartość 7,6 mln zł, finansowane przy udziale funduszy rządowych
- Odcinki dróg nr: 1200G, 1201G, 1198G, 1181G, 1183G i 1140G - wartość 8,6 mln zł, finansowane przy udziale funduszy rządowych
- Droga nr 1130G na obszarze gminy Słupsk do węzłów drogowych z S6 - wartość 5,6 mln zł, finansowane przy udziale funduszy rządowych

MZDOWO - PUSTOWO

Zakres robót:

- przebudowa nawierzchni
- wykonanie poboczy z kruszywa

Wartość: 1,4 mln zł

Inwestycja sfinansowana wspólnie z gminą Kępice.

GRĄSINO

Zakres robót:

- poszerzenie drogi
- ułożenie nowej nawierzchni
- budowa ciągu pieszo-rowerowego
- utwardzenie pobocza kruszywem łamanym
- budowa wyniesionego przejścia dla pieszych
- montaż oznakowania

Wartość: 1,1 mln zł

Inwestycja sfinansowana przy udziale funduszy rządowych.

NOWE SKÓROWO - NIECKOWO

Zakres robót:

- przebudowa nawierzchni
- wykonanie poboczy z kruszywa

Wartość: 1,1 mln zł

Inwestycja sfinansowana wspólnie z gminą Potęgowo.

POZOSTAŁE WAŻNIEJSZE ZAKOŃCZONE MODERNIZACJE DRÓG

- droga nr 1179G od DK6 do DW213 - wartość 7,5 mln zł
- Grąbkowo - Runowo - wartość 850 tys. zł
- Kruszyna - Żelki - wartość 717 tys. zł
- Siecie - wartość 750 tys. zł
- ul. Leśna w Dębnicy Kaszubskiej - wartość 200 tys. zł
- Szczypkowice - wartość zadania 326 tys. zł
- Kczewo - Bzowo - Ściegnica - wartość 995 tys. zł
- Dobrzęcino - Komorzyn (etap II) - 594 tys. zł
- Modła - Modlinek - wartość 498 tys. zł
- Krężółki-Starkowo - wartość 567 tys. zł
- Stowięcino - Podole Wielkie - wartość 744 tys. zł
- Budowo - Jawory - wartość 645 tys. zł
- Rogawica - Biećcino - wartość 841 tys. zł
- Dobieszewo - Gogolewko - wartość zadania 375 tys. zł
- Włynkówko - Strzelino - wartość 669 tys. zł
- Dębica Kaszubska - 650 tys. zł
- Jezierzycze - Grąsino - wartość 467 tys. zł

USTKA - GMINA USTKA

Zakres robót:

- budowa ronda na skrzyżowaniu ul. Sportowej i Armii Krajowej
- poszerzenie jezdni
- budowa chodników
- budowa ścieżki rowerowej
- budowa przejść dla pieszych
- montaż oznakowania

Wartość: 1,8 mln zł

Inwestycja sfinansowana przy udziale funduszy rządowych

ŁEBIEŃ - STARA DĄBROWA

Zakres robót:

- nowa nawierzchnia
- poszerzenie drogi

Wartość: 1,5 mln zł*

Inwestycja sfinansowana wspólnie z gminą Damnica.

*Inwestycja rozpoczęta w 2017 r.

Trzy lata kadencji w liczbach

Ponad 133 miliony złotych pozyskały władze powiatu w ciągu trzech lat tej kadencji samorządu. Dzięki temu wydatki budżetu na realizację wielu, poprawiających jakość życia mieszkańców, zadań osiągnęły w kończącym się roku 161 mln, czyli dwa razy więcej niż powiat wydawał w 2014 r.

92

miliony złotych

pozyskane
na inwestycje drogowe

14,6

milion złotych

pozyskane
na infrastrukturę
i wyposażenie

18,2

milion złotych

pozyskane
na transport publiczny

8,7

milion złotych

pozyskane
na projekty społeczne

Modernizacja nawierzchni
dróg powiatowych

Budowa bezpiecznych
przejazdów dla pieszych

Montaż aktywnego
oznakowania dróg

Remont zabytkowego
pałacu w Daminicy

Modernizacja hali
ZSOiT w Ustce

Budowa trasy
rowerowej R10

Zakup sześciu autobusów
o pojemności 80 osób

Zakup czterech autobusów
o pojemności 41 osób

Dofinansowanie linii
autobusowych w powiecie

Wsparcie i aktywizacja
seniorów

Pomoc dla rodzin
zastępczych i z problemami

Projekty edukacyjne
w szkołach

2014 r.

8

milionów złotych

WYDATKI POWIATU NA INWESTYCJE

2021 r.

53

miliony złotych

Magia świąt tkwi w tradycji

Choinka, opłatek, kolędy – to obok wieczery wigilijnej nieodłączne elementy świąt Bożego Narodzenia. Tradycje te obecne są w zdecydowanej większości domów. Kultywujemy je z pokolenia na pokolenie, rzadko zastanawiając się skąd tak naprawdę się wzięły.

Najważniejszym elementem świąt Bożego Narodzenia jest w polskiej tradycji wigilia, a więc dzień poprzedzający właściwą uroczystość. Taki sposób świętowania osadzony jest ściśle w żydowskiej rachubie czasu, w której początkiem doby jest zmierzch. Samo określenie wigilia pochodzi z łacińskiego słowa *vigilia*, czyli czuwanie, straż. W tym wypadku uroczyste oczekiwanie na dzień narodzin Jezusa.

Data, kiedy świętujemy Boże Narodzenie, a więc 25 grudnia jest umowna, ale nie przypadkowa. Od 274 roku w Rzymie właśnie tego dnia, świętowano „Dzień narodzin niezwykłego słońca”. Były to mocno zakorzenione w pogańskiej tradycji obchody, które celebrowano w specjalnie do tego celu postawionej świątyni Boga – Słońca. Kościół próbując zatrzeć pamięć o nim, datę tę próbował wypełnić chrześcijańską treścią i dzięki temu od IV wieku 25 grudnia jest dniem Bożego Narodzenia.

Wieczera wigilijna tradycyjnie rozpoczyna się wraz z pierwszą gwiazdką na niebie. Jest to symboliczne nawiązanie do Gwiazdy Betlejemskiej, oznaczającej narodziny Jezusa, którą według Biblii na wschodniej stronie nieba ujrzeli Trzej Królowie. W wielu domach kolację rozpoczyna modlitwa, często też czytanie fragmentu ewangelii według św. Mateusza lub Łukasza dotyczącego narodzin Jezusa. Następnie zebrani łamią się opłatkiem składając sobie życzenia. Od XIX wieku przy stole ustawia się zwyczajowo jedno dodatkowe nakrycie dla zbląkanego wędrowca.

Potrawy wigilijne

W zwyczajach wigilijnych obecnych jest wiele elementów zaczerpniętych z pogańskiej obrzędowości, które w formie szcztąkowej zachowały się do dziś. Chodzi tu między innymi o potrawy przyrządzanych z ziaren zbóż, miodu, maku czy grzybów, a więc typowych dla styp pogrzebowych. W zależności od regionu i tradycji rodzinnych potrawy mogą się różnić, jednak powinno być ich dwanaście, czyli tyle, ilu było apostołów. Tradycja jednak mówi, że na stole powinny znaleźć się wszystkie plody ziemi oraz, że każdej znajdującej się na stole potrawy należy spróbować. Ma to przynieść szczęście przez cały rok.

Najczęściej na wigilijnym stole znajduje się barszcz z uszkami, zupa grzybowa lub rybna. Niektórzy przygotowują także zupę owocową. Na stole zwykle jednak dominują ryby przyrządzane na różne sposoby. Do najbardziej popularnych i tradycyjnych należy karp, którego podaje się smażonego albo w galarecie. Czasami pojawia się także pstrąg, śledź czy łosoś. Na wigilijnym stole nie może też zabraknąć pierogów z kapustą i grzybami oraz ruskich. Mniej popularnymi daniami są kapusta z grochem, kasza z grzybami, paszteciki, kluski z makiem, fasola z suszonymi śliwkami czy

tradycyjna na wschodzie kutia, czy kulebiak. Zgodnie ze zwyczajem potrawy powinny być postne, czyli beźmięsne. Zgodnie z obowiązującym prawem kościelnym nie trzeba przestrzegać tej zasady, jednak w polskich domach ten zwyczaj ma tak długą tradycję, że w większości pozostał.

Pasterka

O północy z 24 grudnia na 25 grudnia we wszystkich polskich kościołach rozpoczyna się w msza zwana Pasterką. Na wejście kapłana wierni śpiewają tradycyjnie kolędę „Wśród nocnej ciszy”. Pasterka była odprawiana już w V w. w Rzymie, a potem ten zwyczaj rozpowszechnił się na kraje chrześcijańskie. Pasterka upamiętnia oczekiwanie i modlitwę pasterzy zmierzających do Betlejem. W Polsce jest jedną z najważniejszych świątecznych tradycji. Nazwa tej mszy pochodzi zapewne od słowa pasterz. Kiedy Jezus Chrystus przyszedł na świat pasterze czuwali przy stajence, modląc się. Dziś często pasterki odprawiane są także o godzinie 22 w noc wigilijną. Wszyscy ci, którzy nie mogą z różnych powodów uczęszczać na mszę pasterską, mogą ją obejrzyć za pośrednictwem telewizji lub Internetu. Co roku możemy oglądać transmisję pasterki z Watykanu, której przewodniczy papież.

Święty Mikołaj i Gwiazdor

Jak święta to i prezenty, a jak prezenty to Święty Mikołaj lub Gwiazdor. Tę postać znają wszystkie dzieci – mężczyzna z białą, długą brodą i w czerwonym stroju. Święty Mikołaj przynosi 6 grudnia. Wówczas najmłodszy przygotowują buty albo skarpety, bo właśnie tam magiczny dziadek wkłada upominki. Dlaczego 6 grudnia? Jest to wspomnienie biskupa Miry, który znany był ze swojej pobożności i rozdawania biednym wszystkiego co miał. Kult świętego Mikołaja rozwinął się już w kilka lat po jego śmierci, gdy cesarz Justynian wybudował

kościół jego imienia. Św. Mikołaj jest też patronem żeglarzy, panien na wydaniu, niemających posagu, literatów, więźniów. Mikołaj, do którego dziś dzieci kierują swoje listy z prośbami o gwiazdkowe prezenty,

rzekomo mieszka w Laponii, w miasteczku Rovaniemi. Jeździ saniami zaprzężonymi w renifery. Jest ubrany w czerwony strój i ma pastorał, czyli insygnia biskupie. Zawsze ma przy sobie nieodłączny worek z prezentami. Na zmianę miejsca zamieszkania świętego złożyło się zlane elementów różnych kultur. Wiązało się to przede wszystkim z rozwojem jego kultu w krajach Europy Północnej, po ich chrystianizacji.

W Polsce św. Mikołaj zaczął wędrować za sprawą ks. Piotra Skargi, który rozdawał ubogim pieniądze, zbierane przez cały rok, właśnie w dzień św. Mikołaja, czyli 6 grudnia. Z czasem przyjęło się, że św. Mikołaj roznosi prezenty także w wigilię (w Polsce) i w Pierwszy Dzień Świąt rano (w Stanach Zjednoczonych). Święty Mikołaj otoczony kultem jest też w Rosji, gdzie jest patronem uciśnionych i skrzywdzonych. Tam jednak nie rozdaje on prezentów. Przejętą z kultury zachodniej postać rozdającą dzieciom prezenty nazwano Dziadkiem Mrozem. W tradycji bizantyjskiej jego odpowiednikiem jest Święty Bazyli, który obdarowuje prezentami dzieci w dniu 1 stycznia. W Wielkopolsce, na Kujawach, na Kaszubach i na Pomorzu Zachodnim prezenty na Boże Narodzenie tradycyjnie przynosi Gwiazdor, gdyż święty Mikołaj rozdał je tylko 6 grudnia. W Małopolsce prezenty pod choinką zostawia Aniołek. Na Górnym Śląsku prezenty na Boże Narodzenie przynosi Dzieciątko, utożsamiane z postacią Jezusa Chrystusa.

Choinka

Zwyczaj ustawiania choinki na Święta Bożego Narodzenia jest w Polsce stosunkowo młody i przywędrował do nas z Niemiec, na przełomie XVIII i XIX w. Przedtem dekorowano domostwa zielonymi gałązkami albo drzewkiem wiszącym z sufitu czubkiem w dół. Przystrojanie zielonymi gałązkami wywodzi się z zimowych obrzędów pogańskich. W wierzeniach ludowych świerk, jodła i sosna były źródłem nadzwyczajnych mocy – płodności, trwania i życia.

Dawniej na wsiach przyniesienie choinki do domu miało cechy kradzieży obrzędowej. Gospodarz rankiem w Wigilię udawał się do lasu, a wyniesiona z niego choinka czy gałąź, „ukradzione” innemu światu, za jaki postrzegany był las, miały przynieść zło dziejowi szczęście.

Tradycja przynoszenia żywego drzewa do domu być może ma swe korzenie w praktykowanym dawniej stawianiu w czasie adwentu przystrojonego drzewka w przedsionku kościoła.

Pierwotnie choinkę przystrajano w przeddzień wigilii lub 24 grudnia, przed południem. Obecnie większość osób robi to dużo wcześniej, gdyż w same święta czasu zwyczaj jest niewiele. Często jednak nie zdajemy sobie sprawy, że ozdoby, które wieszamy na drzewku też mają swoje znaczenie. Tymczasem świeczki, a dzisiaj lampki elektryczne bronią dostępu złych mocy, a znajdujące się na czubku szpic lub gwiazda betlejemka pomagają wrócić do domu. Zgodnie z tradycją choinka powinna stać do święta Trzech Króli.

Opłatek

Dzielenie się opłatkiem przed kolacją wigilijną jest polskim zwyczajem, wywodzącym się z XV w. i niespotykanym w innych krajach. Opłatek to biały, cienki, nie kwaszony chleb, a jego nazwa pochodzi od łacińskiego słowa *oblatus*, czyli dar ofiarny. Łamiąc się nim puszczamy w niepamięć wszystkie urazy i składamy sobie życzenia wszelkiej pomyślności na Nowy Rok. Opłatek wigilijny jest symbolem pojednania i przebaczenia, znakiem przyjaźni i miłości. Dzielenie się nim na początku wieczery wigilijnej wyraża chęć bycia razem. Dzielenie się nim rozpoczyna najstarsza osoba przy stole.

Oprócz białego opłatka, przeznaczanego na komunikanty i do łamania się podczas wigilii, wypieka się również kolorowy, przeznaczony dla zwierząt domowych i bydła. Na Śląsku znany jest tzw. „radośnik”, czyli opłatek posmarowany miodem, dawany dzieciom.

Kolędy

Termin kolęda wywodzi się najprawdopodobniej od łacińskiego *calenda* i oznaczał w dosłownym tłumaczeniu pierwszy dzień miesiąca. Kolęda pierwotnie była radosną pieśnią noworoczną. Współcześnie stała się formą pieśni, utrzymywanej w konwencji religijnej, nawiązującej do świąt Bożego Narodzenia. Odmiana kolędy o wątkach zaczerpniętych z życia codziennego nazywana jest pastorałką, która w odróżnieniu od kolędy we współczesnym, potocznym tego słowa rozumieniu, nie jest wykorzystywana w chrześcijańskich nabożeństwach religijnych ze względu na swój świecki charakter.

W liturgii Kościoła katolickiego kolędy śpiewa się od pasterki do święta Chrztu Pańskiego, które przypada w niedzielę po 6 stycznia. W polskiej tradycji dopuszcza się śpiewanie ich do Święta Ofiarowania Pańskiego, a więc do 2 lutego. Według tradycji chrześcijańskiej autorem pierwszej kolędy był św. Franciszek z Asyżu i była ona śpiewana w zorganizowanej przez niego szopce. Najstarsza polska kolęda to „Zdrów bądź królu anielski” z 1424 r., a najśłynniejszą kolędą jest „Cicha noc”, którą przetłumaczono na ponad 300 języków i dialektów.

Najważniejsze wydarzenia

Koniec roku to tradycyjnie czas podsumowań. Przedstawiamy, więc wybrane wydarzenia z życia Starostwa Powiatowego w mijającym roku. Działo się naprawdę dużo: zakupiono nowe autobusy, wyremontowano pałac w Damnicy, pozyskano pieniądze na remonty kolejnych dróg. Powiat zyskał też miano najlepszego w kraju.

Trwało postępowanie przetargowe na zakup nowoczesnych autobusów do obsługi linii użyteczności publicznej. Władze powiatu zamówiły sześć autobusów Iveco, które już jeżdżą po drogach powiatu słupskiego. Pod koniec roku rozstrzygnięto kolejny przetarg na zakup czterech mniejszych autobusów. Łącznie na te zakupy wydano ponad 8 mln zł.

Ogłoszono wyniki prestiżowego rankingu najlepszych samorządów, organizowanego przez Związek Powiatów Polskich. Powiat Słupski został uhonorowany pierwszym miejscem w gronie powiatów o porównywalnej wielkości. Doceniono go m.in. za pozyskiwanie funduszy na inwestycje i programy społeczne, adresowane do mieszkańców. Nagrodę starosta Paweł Lisowski odebrał na uroczystej gali kilka miesięcy później.

Władze powiatu zdobyły ponad cztery miliony złotych z Rządowego Funduszu Inicjatyw Lokalnych na budowę nowoczesnej hali sportowej, która ma powstać przy Zespole Szkół Agrotechnicznych w Słupsku. Obiekt, którego wizualizację prezentujemy, będzie służył też jako hala widowiskowa. Urzędnicy powiatowi szukają jeszcze dodatkowych źródeł finansowania inwestycji.

Centrum Edukacji Regionalnej przeniosło się ze Słupska do pomieszczeń w remontowanym pałacu w Damnicy. Dzięki pozyskanym funduszom nowa siedziba została wyposażona w niezbędne sprzęty. Placówka, która zmieniła nazwę na Centrum Kultury Powiatu Słupskiego zyskała też pomieszczenia, w których może prowadzić zajęcia.

mijającego roku

MAJ

W obecności posła Piotra Müllera starosta Paweł Lisowski podpisał z wojewodą pomorskim Dariuszem Drelichem umowę, na dofinansowanie kwotą 8,1 mln zł remontów kolejnych dróg w powiecie.

CZERWIEC

Kolejne Kluby Seniora powstały w powiecie słupskim. Łącznie w ośmiu gminach działa już ich czternaście. Ich działalność jest możliwa dzięki funduszom z projektu "Srebrna Sieć II", który Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku realizuje wspólnie z ośrodkami pomocy społecznej z powiatu słupskiego.

LIPIEC

Zakończył się remont zabytkowego pałacu w Damnicy, w którym mieści się Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Prace modernizacyjno-konserwatorskie, które trwały ponad dwa lata, kosztowały 4,1 miliona złotych.

SIERPIEŃ

Rozpoczęła się modernizacja zabytkowej siedziby Starostwa Powiatowego. Prace obejmują wymianę pokrycia dachowego, remont elewacji oraz montaż nowoczesnych zabezpieczeń przeciwpożarowych. Remont będzie kosztował 4,1 mln zł.

WRZESIEŃ

W Objeździe odbyły się Dożynki Powiatowe-Gminne. Podczas uroczystości wyróżniającym się rolnikiem nagrody przyznali minister rolnictwa i starosta słupski. Tradycyjnie wyróżniono twórców najpiękniejszych wieńców i chlebów dożynkowych.

PAŹDZIERNIK

W Karznicze już po raz siedemnasty odbyły się Pokopki, czyli Powiatowe Święto Ziemniaka. Odwiedzający mogli kupić płody rolne i dobrze się bawić podczas festynu.

LISTOPAD

Zawiązał się Związek Powiatowo-Gminny, w którego skład weszły wszystkie samorządy z powiatu słupskiego. Jego celem jest wspólna realizacja inwestycji o charakterze regionalnym. Powołanie związku daje też większe możliwości zdobywania pieniędzy z rządowego programu "Polski ład".

Dofinansowanie do turnusów

WYSOKOŚĆ WSPARCIA

Jeśli twój przeciętny miesięczny dochód za kwartał przed złożeniem wniosku jest równy albo niższy niż 50 proc. przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę we wspólnym gospodarstwie domowym, a jeśli prowadzisz jednoosobowe gospodarstwo domowe – równy albo niższy niż 65 proc. dofinansowanie będzie wynosić:

- 30 proc. przeciętnego wynagrodzenia, jeśli masz znaczny stopień niepełnosprawności, jesteś dzieckiem, które ma mniej niż 16 lat, masz 16–24 lata, uczysz się i nie pracujesz,
- 27 proc. przeciętnego wynagrodzenia, jeśli masz umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 25 proc. przeciętnego wynagrodzenia, jeśli masz lekki stopień niepełnosprawności,
- 20 proc. przeciętnego wynagrodzenia, jeśli jesteś osobą zatrudnioną w zakładzie pracy chronionej albo jesteś opiekunem osoby z niepełnosprawnością.

Jeśli twój przeciętny miesięczny dochód jest wyższy niż 50 proc. przeciętnego wynagrodzenia, a jeśli prowadzisz jednoosobowe gospodarstwo domowe, wyższy niż 65 proc. przeciętnego wynagrodzenia, dostaniesz dofinansowanie, ale pomniejszone o kwotę nadwyżki.

Jesteś osobą z niepełnosprawnościami? Skorzystaj z dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego. Taki wyjazd to połączenie aktywnej rehabilitacji z wypoczynkiem. Sprawdź, jak uzyskać dofinansowanie.

Ze wsparcia finansowego może skorzystać osoba z niepełnosprawnościami, jej rodzic – pod warunkiem, że dziecko ma mniej niż osiemnaście lat. Dofinansowanie może też otrzymać opiekun osoby z niepełnosprawnościami, jeżeli lekarz zaznaczy i uzasadni we wniosku, że jest on niezbędny podczas turnusu. Opiekunem nie może być jednak każdy. Musi to być osoba pełnoletnia, niewymagająca opieki, która nie należy do kadry turnusu.

Wniosek o wsparcie finansowe można złożyć w dowolnym terminie, pamiętać jednak należy, że dofinansowanie przysługuje tylko raz w roku kalendarzowym. Powiatowe Centrum

Pomocy Rodzinie w Słupsku w każdym roku posiada określoną kwotę dofinansowania. Dlatego też może się zdarzyć,

że choć spełniasz wszystkie warunki, nie dostaniesz funduszy. W pierwszej kolejności pieniądze te są przyznawane osobom ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz dzieciom w wieku do 16 lat albo osobom w wieku do 24 lat, jeśli uczą się i nie pracują. Od stopnia niepełnosprawności, wieku i sytuacji dochodowej wnioskodawcy, zależy też wysokość dofinansowania, które nie może być większe, niż faktyczny koszt turnusu.

By złożyć wniosek o dofinansowanie, najpierw trzeba wybrać turnus rehabilitacyjny, którym jesteśmy zainteresowani. W tym celu warto skorzystać z centralnej bazy

SKŁADANIE WNIOSKU

Mieszkańcy powiatu słupskiego składają wniosek w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, ul. Sienkiewicza 20, 76 – 200 Słupsk w wersji papierowej lub elektronicznie przez system SOW <https://sow.pfron.org.pl/>

Bezrobotny może zarejestrować się w sieci

Straciłeś pracę i chcesz zarejestrować się w Powiatowym Urzędzie Pracy. Teraz nie musisz odwiedzać pośredniaka osobiście. Wszystkie formalności można załatwić nie wychodząc z domu. Tak jest szybko i z uwagą na sytuację epidemiczną bezpiecznie.

Pierwszy krok to wybór odpowiedniego Powiatowego Urzędu Pracy. W tej kwestii nie ma dowolności, gdyż trzeba zgłosić się do urzędu działającego na terenie miejsca stałego lub czasowego zameldowania. Osoby,

które nie mają meldunku, wybierają placówkę w miejscu swojego aktualnego zamieszkania.

Rejestracja do Urzędu Pracy on-line polega na wypełnieniu wniosku o dokonanie rejestracji oraz dołączeniu w załącznikach do wniosku skanów wszystkich wymaganych dokumentów. Wniosek musi być podpisany podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Jeśli ze złożonych w formie on-line dokumentów będzie wynikało, że bezrobotnemu będzie przysługiwał zasiłek dla bezrobotnych, to zostanie mu on naliczony. Od 1 stycznia 2022 roku zameldowani w mieście Słupsku będą go otrzymywać przez sześć miesięcy, osoby zameldowane w powiecie słupskim przez dwanaście miesięcy. Obecnie przy stażu pracy od 5 do 20 lat, kwota zasiłku wynosi 1 058,13 zł netto przez pierwsze trzy miesiące prawa do zasiłku, a przez kolejne – 840,70 zł netto.

DOKUMENTY WYMAGANE PODCZAS REJESTRACJI

- dowód osobisty lub inny dokument tożsamości;
- świadectwo ukończenia szkoły oraz kursów lub szkoleń;
- wszystkie świadectwa pracy
- dokument o przeciwwskazaniach do wykonywania określonych prac (jeżeli taki dokument osoba posiada);
- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (dotyczy osób, które mają ustalony stopień niepełnosprawności);
- książeczka wojskowa (dotyczy osób, którzy odbywały służbę wojskową);
- zaświadczenie z zakładu pracy z informacją o wysokości zarobków i o odprowadzonych składkach na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy w rozbiciu na poszczególne miesiące (dotyczy osób, które były zatrudnione w niepełnym wymiarze czasu pracy lub na umowę cywilnoprawną
- decyzje o likwidacji działalności gospodarczej oraz zaświadczenie z ZUS o okresie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy z podstawą ich wymiaru w rozbiciu na poszczególne miesiące za okres prowadzenia działalności gospodarczej (o ile dotyczy)
- zaświadczenie o zawieszeniu działalności gospodarczej (o ile dotyczy)
- zaświadczenie z ZUS o okresach pobierania zasiłku chorobowego, macierzyńskiego lub świadczenia rehabilitacyjnego, przypadających po ustaniu zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej albo zaprzestania prowadzenia pozarolniczej działalności, ze wskazaniem podstawy wymiaru tych zasiłków i świadczenia (o ile dotyczy)
- zaświadczenie o powierzchni nieruchomości rolnej wyrażonej w ha przeliczeniowych (dotyczy osób będących właścicielami, posiadaczami nieruchomości rolnej);
- decyzja z KRUS o niepodleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników (w przypadku domowników w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczających 2 ha przeliczeniowe);
- decyzja lub zaświadczenie z ZUS-u o okresie pobierania renty;
- aktualna decyzja o wysokości renty, jeżeli osoba pobiera rentę rodzinną;
- decyzja lub zaświadczenie z ZUS o okresie pobierania renty i orzeczenie o zdolności do pracy (dotyczy osób rejestrujących się po utracie prawa do renty);
- świadectwo zwolnienia z zakładu karnego (o ile dotyczy)
- zaświadczenie o wykonywaniu pracy w zakładzie karnym (o ile dotyczy)

PROCEDURA REJESTRACJI

- Wejdź na stronę www.praca.gov.pl
- Zaloguj się na portalu lub w przypadku pierwszej wizyty załóż konto na praca.gov.pl
- Kliknij przycisk „Rejestracja/wyrejestrowanie osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy”
- Następnie kliknij w „Zgłoszenie do rejestracji jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy (KRB)”
- W miejscu adresat wniosku, wpisz nazwę właściwego Powiatowego Urzędu Pracy. Wystarczy zacząć wpisywać nazwę miejscowości, a pokaże się właściwy urząd. Wybieramy Powiatowy Urząd Pracy w Słupsku. Następnie system poinformuje, że do zarejestrowania konieczne jest posiadanie podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego.
- Wybierz formę rejestracji, klikając „Rejestracja w Powiatowym Urzędzie Pracy” (żółta ikonka z prawej strony).
- Wypełnij dane osobowe i postępuj zgodnie z instrukcją. Wniosek jest dosyć czytelny i prosty.
- Na koniec dodaj wymagane załączniki do wniosku. Dokumenty zeskanowane lub czytelne zdjęcia dokumentów.

rehabilitacyjnych

ośrodków i centralnej bazy organizatorów turnusów rehabilitacyjnych, która znajduje się na stronie <https://empatia.mpips.gov.pl/>.

Tam trzeba znaleźć turnus dla osób z twoimi schorzeniami. Jeśli potrzebujesz pomocy w tym zakresie, skontaktuj się z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku. Pracownik centrum sprawdzi, czy wybrany turnus będzie dla Ciebie odpowiedni.

Wniosek należy złożyć w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku które w ciągu dziesięciu dni sprawdzi, czy jest on kompletny. Jeśli wniosek będzie niekompletny – dostaniesz list z prośbą o jego uzupełnienie.

Jeśli będzie kompletny, zostanie rozpatrzony w ciągu trzydziestu dni, wtedy też dostaniesz list z informacją o wysokości dofinansowania albo z wyjaśnieniem odmowy jego przyznania.

JAK UBIEGAĆ SIĘ O DOFINANSOWANIE

- Pobierz wniosek o dofinansowanie ze strony www.pcpwr.slupsk.pl i wypełnij albo zrób to w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.
- Dołącz do wniosku kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.
- Dołącz wniosek od lekarza o skierowanie na turnus rehabilitacyjny.
- Wskaż wybrany turnus rehabilitacyjny.
- Złóż wniosek o dofinansowanie do turnusu w Centrum Pomocy Rodzinie i czekaj na pismo z informacją, czy otrzymasz dofinansowanie.
- Złóż informację o wyborze turnusu rehabilitacyjnego w PCPR. Masz na to 30 dni od otrzymania listu albo, jeśli turnus zaczyna się wcześniej – do 21 dni przed turnusem.
- W ciągu 7 dni PCPR sprawdzi ośrodek i organizatora turnusu i przekaże informację, czy możesz pojechać na wybrany turnus. Jeśli nie – wybierz inny ośrodek. Złóż wtedy nową informację o wyborze turnusu.
- Zapisz się na wybrany turnus i zapłać.

SPECJALISTA RADZI

ELŻBIETA BRILOWSKA
PEDAGOG - TERAPEUTA INTEGRACJI SENSORYCZNEJ
Z PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ

Przestymulowanie sensoryczne, jak sobie z nim radzić?

Zbliża się czas Bożego Narodzenia. Otoczenie wokół nas pełne jest barwnych, często poruszających się dekoracji, kolorowych świateł, różnorodnych dźwięków, zapachów. Spotykamy się w gronie bliskich i znajomych. Dzieci czekają na prezenty. W kuchni przygotowujemy smaczne i pachnące potrawy. Wszystkie nasze zmysły pracują bardziej intensywnie niż zwykle. Trudno odmówić sobie czegoś, co jest przecież raz w roku. Wydolność pracy układów odpowiadających za przetwarzanie informacji sensorycznych szybko jednak może ulec przeciążeniu. Kiedy radość i spokój zmienia się w rozdrażnienie i zmęczenie, być może mamy do czynienia z czymś, co terapeuci integracji sensorycznej określają jako przestymulowanie.

Przestymulowanie ma miejsce wtedy, gdy układ nerwowy przestaje sobie radzić z właściwym opracowywaniem docierających do niego informacji z powodu ich nadmiernej ilości lub ich dużej intensywności. Zakłócone są wówczas, zachodzące w strukturach neuronalnych, procesy związane z szybką selekcją i in-

terpretacją sygnałów, przesyłanych przez różne kanały sensoryczne. Budowane na tej postawie odpowiedzi, czyli reakcje i zachowania stają się nadmierne wygórowane i nieadekwatne do sytuacji. Zachowania dziecka stają się mało przewidywalne. Przebodźcowanie powoduje drażliwość, labilność emocjonalną, problemy z koncentracją i uważnością, szybkie rozproszenie uwagi, chaotyczność działań, utrudnia zachowanie sekwencyjności.

Jeżeli zauważymy takie objawy u dziecka, powinniśmy jak najszybciej wprowadzić działania zaradcze! Po pierwsze wyprowadźmy je z „nadmiaru”, zagwarantujmy miejsce wytchnienia. Jeżeli dziecko jest szczególnie wrażliwe i takie sytuacje zdarzają się mu częściej, warto pomyśleć o zorganizowaniu kąpielki, miejsca za zasłonką, może to być też mały namiot, w którym będą poduchy, kołderki i maty sensoryczne, na których chwilę odpocznie. Młodsze dzieci często wybiorą ramiona rodzica, bliskość, dotyk, spokojny ton głosu – pozwalają się im szybciej zregenerować. Relacja z rodzicem budowana na płaszczyźnie zrozumienia tego co się dzieje z dzieckiem, tworzy bufor dla wyhamowania nadmiernego pobudzenia.

Pracę nadmiernie pobudzonych zmysłów skutecznie wyciszają też aktywności proprioceptywne – dostarczające dziecku doznań czucia głębokiego, umożliwiające lepsze czucie własnego ciała i jego ruchów w przestrzeni. Dziecku można zapro-

ponować założenie kołnierza obciążeniowego lub nakrycie go kołderką sensoryczną. Można wykonać mu masaż dużą piłką terapeutyczną, zawinąć w kołderkę tworząc kokon i poprosić, by powoli rozwinęło się z niego. Możemy też wspólnie z dzieckiem nauczyć się różnych technik relaksacyjnych przy muzyce, z zadaniem o prawidłowy oddech.

Oczywiście zawsze najlepiej zapobiegać przebodźcowaniu. Przede wszystkim należy pamiętać o przemyślnej organizacji miejsca pracy i zabawy dziecka, uporządkowanie lub ograniczenie bodźców wokół dziecka. Ważne jest też, aby w miarę możliwości uprzedzić dziecko o czekających go wydarzeniach, pozwoli mu to na zbudowanie gotowości do podjęcia nowych wyzwań, umożliwi także przygotowanie mentalne. Zachęcajmy dzieci do codziennego podejmowania aktywności ruchowych. W domu warto wspólnie z dzieckiem zadbać o ustalenie pewnych stałych schematów, na przykład wprowadzenie rytuałów, zwłaszcza wieczorem w celu wyciszenia i zrelaksowania przed snem. Zwróćmy też uwagę na dietę dziecka, wykluczmy, albo przynajmniej ograniczmy ilość cukrów, konserwantów, barwników.

Wspierajmy dzieci przemyślanymi działaniami, aby bogactwo doznań, które chcemy im podarować nie zamieniło się w chaos, ale tworzyło harmonię ciekawych doświadczeń, które zapamiętają na lata.

PRAWA KONSUMENTA

JAN LEONCZUK
POWIATOWY RZECZNIK KONSUMENTÓW

Kłopoty z budowlancami

Remont albo prace wykończeniowe rzadko kiedy przebiegają bez problemu. Bardzo często wykonawca nie dotrzymuje terminu albo nie jest tak staranny, jak obiecywał. W takich sytuacjach nie musimy być jednak bezsilni. Z nierzetelnymi ekipami budowlanymi, których niestety nie brakuje, możemy sobie poradzić. Warto jednak pamiętać o kilku kwestiach.

Najlepszym sposobem uniknięcia problemów jest zawarcie pisemnej umowy z wykonawcą, która ułatwi dochodzenie ewentualnych roszczeń. W przypadku wystąpienia sporu, brak pisemnej umowy pozbawia nas mocnego dowodu wskazującego, na co i w jaki sposób umówiliśmy się z wykonawcą. Sporządzona umowa powinna określać przede wszystkim: rodzaj prac lub rzeczy, które mają być wykonane, kto dostarcza materiały, wynagrodzenie wykonawcy, terminy rozpoczęcia i zakończenia prac, kary umowne za ich niedotrzymanie, zasady odstąpienia od umowy oraz ewentualne postanowienia, dotyczące gwarancji i napraw.

Częstym przypadkiem podczas remontu są opóźnienia. Jeżeli w umowie mamy zapisany termin rozpoczęcia i ukończenia prac, możemy skorzystać z zapisu art. 635 Kodeksu cywilnego, który mówi: „Jeżeli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub ukończeniem dzieła tak dalece, że nie jest prawdopodobne, żeby zdołał je ukończyć w czasie umówionym, zamawiający może bez wyznaczenia terminu dodatkowego od umowy odstąpić jeszcze przed upływem terminu do wykonania dzieła”. Warto zapamiętać, że odstąpienie od umowy może nastąpić zarówno przed umówionym terminem wykonania przedmiotu umowy, jak i po upływie tego terminu. Jeśli odstępujemy od umowy, możemy żądać zwrotu już spełnionego świadczenia, czyli zaliczki oraz naprawienia szkody, wynikłej z niewykonania zobowiązania.

Gdy mamy zastrzeżenia do sposobu wykonywania umówionej pracy, czyli wykonawca realizuje dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, możemy powołać się na art. 636 §1 Kodeksu cywilnego i wezwać go do zmiany sposobu wykonania oraz wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Wspomniany przepis mówi: Jeżeli przyjmujący zamówienie wykonywa dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową, zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu zamawiający może od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie na koszt i

niebezpieczeństwo przyjmującego zamówienie. Po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu, możemy od umowy odstąpić albo powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie dzieła innej osobie, na koszt pierwszego wykonawcy. W przypadku, gdy to my dostarczyliśmy materiały, możemy w razie odstąpienia od umowy żądać ich zwrotu i wydania rozpoczętego dzieła.

Gdy po skończonej pracy okaże się, że ukończone dzieło ma wady, możemy w ramach reklamacji z tytułu rękojmi żądać wymiany rzeczy na wolną od wad albo jej naprawy, a wykonawca powinien zrobić to w rozsądnym czasie bez nadmiernych niedogodności. To jednak on może wybrać między wymianą albo naprawą, jeśli nasze żądanie jest niemożliwe lub znacznie droższe w porównaniu z drugim.

Jeżeli wadliwa rzecz została już zamontowana, to możemy żądać demontażu i ponownego zamontowania nowej, bądź naprawy rzeczy. Wykonawca ponosi wówczas wszystkie koszty wymiany lub naprawy, w tym demontażu, dostarczenia rzeczy, ponownego zamontowania i uruchomienia. Jest jednak pewne ograniczenie, które zakłada, że musimy ponieść część kosztów demontażu i ponownego montażu przewyższających cenę rzeczy. Jeśli natomiast powierzymy te czynności innej osobie (bo wykonawca odmówił), możemy żądać od wykonawcy zapłaty części kosztów demontażu i ponownego zamontowania - do wysokości ceny rzeczy.

Będąc zamawiającym, zamiast naprawy lub wymiany mamy też prawo żądać obniżenia ceny albo w ogóle odstąpić od umowy (ale tylko wtedy, gdy wada jest istotna). Jeżeli tylko część spośród dostarczonych rzeczy ma wady, a te wadliwe dają się odłączyć od wolnych od wad, uprawnienie do odstąpienia od umowy ogranicza się do rzeczy wadliwych. Dodatkowo, gdy z powodu wady dzieła złożymy oświadczenie o odstąpieniu od umowy albo obniżeniu ceny, możemy także żądać naprawienia szkody, którą ponieśliśmy na skutek wadliwego wykonania dzieła. W szczególności dotyczy to zwrotu kosztów przewozi, przechowania i ubezpieczenia rzeczy. Należy jednak pamiętać, że odpowiedzialność wykonawcy jest wyłączona, jeżeli wada dzieła powstała z przyczyny tkwiącej w materiale przez nas dostarczonej. Wykonawca odpowiada za wady dzieła, jeżeli zostaną stwierdzone przed upływem dwóch lat od dnia zakończenia prac lub wydania dzieła. Pamiętajmy, że aby zachować uprawnienia z rękojmi, wystarczy złożyć w siedzibie wykonawcy lub wysłać mu listem poleconym reklamację ze wskazaniem, czego się domagamy.

ZAPRASZAM Y PO PORADY

ul. Szarych Szeregów 14, pokój 132 (I piętro)

poniedziałek od 7:30 do 16:00,
wtorek, środa i czwartek od 7:30 do 15:30
piątek od 7:30 do 15:00

tel. 59 841 87 00; 782 209 207
e-mail: rzecznikkonsumenta@powiat.slupsk.pl

Pomoc dotyczącą spraw konsumenckich można uzyskać, zwracając się pisemnie, za pomocą poczty elektronicznej, telefonicznie lub przyjsć na osobistą konsultację.

Wszystkim mieszkańcom powiatu słupskiego życzymy zdrowych, pogodnych Świąt Bożego Narodzenia, przepiętnych miłości, i serdecznością bliskich ludzi.

Niech nadchodzący czas świąt da wszystkim poczucie bezpieczeństwa i pozwoli z optymizmem spojrzeć w przyszłość. A Nowy Rok będzie pełen pomysłów i życiowych sukcesów.

*Jan Olech
Przewodniczący Rady
Powiatu Słupskiego*

*Paweł Lisowski
Starosta Słupski*